Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 229. Braşovŭ, Marţĭ, Mercurĭ, 16 (28) Octomvre. 1891.

Braşovŭ, 15 Octomvre v.

Érăşĭ a fostŭ pusă la ordinea dilei în camera ungară, Dumnedeu scie pentru a câtea-óră, afacerea demonstraţiunilorŭ dela Fiume şi în specialŭ afacerea Uzelac şi aceea a încununărei mormêntului banului de odinióră Iellacicĭ de către regimentulŭ, care pórtă acelaşĭ nume.

In ce privesce amintitele demonstraţiunĭ, ministrulŭ-preşedinte Szapary a declaratŭ în rĕspunsulŭ sĕu la interpelaţiunile, ce 'i s'au adresatŭ, că soldaţii, carĭ au luatŭ parte la acele demonstraţiunĭ, au fostŭ pedepsiţĭ de către ministeriulŭ de rĕsboiu şi că acelaşĭ ministeriu a desaprobatŭ purtarea căpitanului Uselac faţă cu acele demonstraţiunĭ.

Afacerea încununărei mormêntului lui Iellacicĭ nu are unŭ caracterŭ politicŭ, dice ministrulŭ; a fostŭ numai unŭ actŭ de pietate, dér totuşĭ forma, în care s'a făcutŭ, n'a fostŭ bine alésă, din care causă ministrulŭ de rĕsboiu a datŭ o circulară către tóte comandele, ca sĕ se feréscă şi de aparinţa unorŭ demonstraţiunĭ şi sĕ fiă cu tactulŭ şi cu consideraţiunea cuvenită la raporturile naţionalităţilorŭ din diferite părţĭ.

In fine asigură ministrulŭ-preşedinte, că raporturile dintre miliţiă şi cetăţenĭ în Fiume suntŭ cele mai escelente şi declară, că în orĭ-ce casŭ guvernulŭ va face, ca poliţia în Fiume sĕ trécă dela comună la statŭ.

Putea sĕ crédă omulŭ, că aceste declaraţiunĭ ale ministrului-preşedinte şi mai alesŭ asigurările lui, că ministrulŭ de rĕsboiu a pedepsitŭ pe unii, a desaprobatŭ pe alţii şi a luatŭ mĕsurĭ pentru viitorŭ cu atâta prevenire, vorŭ linişti spiritele „patrioţilorŭ" agitaţĭ din dieta ungară. Dér interpelanţii din oposiţiă nu numai că nu s'au liniştitŭ, ci au îndreptatŭ din nou şi mai vehemente atacurĭ în contra armatei şi a guvernului şi astfeliu rĕspunsulŭ d-lui Szapary va fi înregistratŭ în cronica diarelorŭ maghiare oposiţionale érăşĭ ca o pagină négră din istoriă, ca unŭ desastru faţă cu uneltirile cercurilorŭ conducĕtóre ale armatei comune şi altele de acestea.

Unulŭ dintre interpelanţĭ, voinicosulŭ aliatŭ alŭ hiper-naţionalistului conte Apponyi, Gavriilŭ Ugron, a fostŭ fórte vehementŭ în rĕspunsulŭ sĕu, datŭ ministrului-preşedinte Szapary. Elŭ a esclamatŭ între altele, că Ungaria posede unŭ guvernŭ atâtŭ de slabŭ şi „*miserabilŭ*", încâtŭ pentru fapta unui Uselac nu scie sĕ dea, decâtŭ o admoniare. Firesce, că nicĭ atacurile în contra armatei n'au lipsitŭ în vorbirea lui Ugron şi au fostŭ acompaniate de pe băncile stângei estreme cu aprobărĭ sgomotóse.

Cuvintele, cu carĭ i-a replicatŭ contele Szapary lui Ugron, dicêndŭ între altele, că se mulţămesce cu judecata camerei şi n'are lipsă de părerile şi de încrederea lui Ugron, au fostŭ aplaudate de către majoritate, dér n'au contribuitŭ întru nimicŭ de a potoli pasiunile aţîţate de către agitatorii din oposiţiă.

Scopulŭ este vĕditŭ. E vorba de o formală licitaţiă de patriotismŭ şi de naţionalismŭ între partidele maghiare, pentru ca una, mai multŭ ca alta, sĕ se recomande publicului maghiarŭ la viitórele alegerĭ. De aceea guvernulŭ Szapary este declaratŭ de celŭ mai slugarnicŭ şi pĕcătosŭ şi atuncĭ, când produce mĕsurĭ şi declaraţiunĭ de-ale ministrului comunŭ de rĕsboiu, carĭ după părerea nóstră, suntŭ concesiunĭ deja prea marĭ în faţa agitaţiunilorŭ tendenţióse în contra a totŭ ce privesce interesele armatei.

Afacerea Iellacicĭ, prin urmare, nu numaĭ că nu a fostŭ aplanată prin actele de prevenire ale ministrului de rĕsboiu, dér vorŭ rĕmâné unŭ tăciune, care va arde şi mai departe sub spuză, până ce póte vre-o altă întêmplare va face sĕ isbucnéscă în flacărĭ.

Vocĭ asupra visitei Românilor Ardelenĭ la Praga.

„Mémorial Diplomatique" din Parisŭ scrie în numĕrulŭ sĕu mai nou următórele:

Unŭ grupŭ de Românĭ din Transilvania, conduşĭ de dr. Aurel Mureşianu, directorulŭ „Gazetei Transilvaniei", au visitatŭ esposiţiunea din Praga, unde au fostŭ în modŭ frăţescŭ primiţĭ de către Slavii Boemiei, carĭ suntŭ uniţĭ cu Românii din Translaitania.

Acéstă întêlnire, atâtŭ de cordială, care a unitŭ pe Slavii şi pe Românii Austriei, nu este fără de importanţă, pentru-că ea marchéză tendinţele lorŭ, de a se solidarisa pentru a puté resista mai bine „încălcărilorŭ şi vexaţiunilorŭ germane şi maghiare."

Publicândŭ acéstă observare a numitului diarŭ francesŭ, „Revue D'Orient" din Pesta dice: De sigurŭ, „Memorial" este unŭ diarŭ diplomaticŭ francesŭ, care n'are nicĭ-decum pretensiunea, de a fi consideratŭ „gründlich", adecă care espune lucrurile temeinicŭ. „Revue D'Orient" critică mai alesŭ, că „Memorial Diplomatique" vorbesce de Românii din Transilvania ca şi când s'ar ţiné de Austria. Uită însĕ fóia francesă din Pesta, că Francesii, în cele mai multe casurĭ vorbindŭ de monarchia nóstră, o numescŭ pe scurtŭ „Austria", că prin urmare şi în casulŭ de faţă, „Memorial Diplomatique" a înţelesŭ întréga monarchiă dualistă.

CRONICA POLITICĂ.

— 15 (27) Octomvre.

— Mare sensaţiă a produsŭ în Pesta **afacerea ministrului Szilágyi.** S'au întêmplatŭ adecă următórele: In cursulŭ şedinţei de Sâmbătă a camerei, deputaţii Kaas şi Bolgár se presentară la ministrulŭ de justiţiă Szilàgyi şi-lŭ rugară în numele deputatului Horansky sĕ esplice câteva espresiunĭ din discursulŭ sĕu dela 22 a. l. c., prin carĭ Horanszky se simte personalŭ vătĕmatŭ. Deórece Szilagyi a refusatŭ de a-şĭ esplica discursulŭ, rostitŭ înaintea publicului în cameră, Kaas şi Bolgar cerură o satisfacţiune cavalerescă. Până acum încă nu s'a mai pomenitŭ, ca unŭ ministru sĕ fiă provocatŭ la duelŭ. De aceea consiliulŭ de miniştri a decisŭ, de a aşterne tótă afacerea acésta monarchului. Ministrulŭ şi cu consilierii intimĭ este datorŭ a cere permisiunea monarchului înainte de a se angagia la unŭ duelŭ. După ce trecu timpulŭ de 24 de óre, fără ca ministrulŭ Szilagyi sĕ-şĭ fi numitŭ pe martorii sĕi, martorii deputatului Horanszky au fostŭ făcuţĭ atenţĭ, că ministrulŭ nu este pusŭ în posiţiune de a rĕspunde aşa curêndŭ. Secundanţii lui Horanszkyi au hotărîtŭ în asemenĭ împrejurărĭ de a mai aştepta. Szilagyi a numitŭ ca martorĭ ai sĕi pe contele Keglevich şi pe Coloman Szell.

Se anunţă, că Duminecă s'au întrunitŭ martorii ministrului de justiţiă Szilagyi şi ai deputatului Horanszky, spre a discuta diferenţele dintre aceştia doi. După ce din ambele părţĭ s'au datŭ esplicărĭ, s'au constatatŭ, că şi unii şi alţii au înţelesŭ rĕu lucrulŭ şi că acuma prin lămurirea lui şi prin delăturarea neînţelegerilorŭ, afacerea s'a aplaudatŭ.

Certa acésta între Szilagyi şi Horanszky, precum amŭ amintitŭ, s'a iscatŭ în urma vorbirilorŭ lorŭ din şedinţa dela

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Fraţii gemenĭ.

(Novelă de **E. Plouvier.**)

I.

Era o di frumósă de Septemvre.

In strada regală din Amiens nisce cărămidarĭ se trudeau sĕ repareze coperişulŭ unei case vechĭ. Marca nobilitară de marmură, ce era de asupra porţii, ciradele sculptate de-asupre ferestrilorŭ; josŭ băncile de pétră, treptele ce conduceau susŭ în etagiu şi tóte celelalte, până la cele mai minuţióse sculpturĭ, prin vechimea lorŭ dădeau edificiului o înfăţişare impunătóre. Timpulŭ însĕ, care nu cruţă nimicŭ, n'a pututŭ trece nicĭ pe aicĭ fără de a nu'şĭ imprima urmările sale. De pe colţurile casei petrile cădeau, păreţii crepaseră pe unele locurĭ şi cu deosebire coperişulŭ de cărămidă era fórte hârbuitŭ.

Dér orĭ cum ar fi fostŭ, contele Lostranges era mândru de vechia sa locuinţă, deşi acésta mândriă avea sĕ o plătéscă scump prin marile reparaturĭ, ce era acum nevoitŭ sĕ le facă.

Unulŭ dintre dilerĭ, unŭ tînĕrŭ muncitorŭ, şedea pe unŭ colţŭ alŭ acoperişului, rĕdimându-şĭ piciorulŭ într'unŭ canalŭ ruginitŭ, care prea uşorŭ s'ar fi pututŭ rupe. Tinĕrulŭ însĕ sĕ vedea a fi atâtŭ de preocupatŭ, încâtŭ nicĭ prin minte nu-i trecea artfelŭ de grijĭ, ci cu capulŭ rădĕmatŭ pe mânĭ, sta şi se uita dusŭ.

Coperişulŭ, pe care se afla dilerulŭ nostru, era în partea aripei drepte, unde se aflau apartamentele tinerei contese Eva Lostranges. In aripa stângă erau ale contelui Lostranges. Ferestra odăii de durmitŭ era din întêmplare deschisă, aşa, că de pe acoperişŭ putea omulŭ sĕ vadă înlăuntru. Tinĕrulŭ dilerŭ zări în odaiă juvaerele cele scumpe şi privirea acestei comorĭ făcu mare efectŭ asupra lui. Multŭ timpŭ stete astfelŭ adâncitŭ în deosebite cugete, când într'unŭ dreptŭ cu elŭ, pe acoperişulŭ aripei stânge, apăru unŭ altŭ tînĕrŭ lucrătorŭ, care întru atâta sĕmĕna cu celalaltŭ, încâtŭ la prima vedere puteai sĕ constaţĭ, că ei suntŭ fraţĭ. Cestŭ de alŭ doilea de asemenea puté privì de pe coperişŭ în odaia tinerei contese Eva şi prin feréstra, ce era deschisă, vĕdu pe maică-sa, care cosia pe séma d-rei Eva, ce încă nu sosise acasă de pe la rudeniele ei.

Tinerii muncitorĭ erau aşa-déră fraţĭ şi încă fraţĭ gemenĭ. Asĕmĕnarea lorŭ era uimitóre. Dér pe câtŭ demultŭ sĕmĕnau în privinţa esteriorului, pe atâtŭ sĕ deosebiau în privinţa sentimentelorŭ.

Intre ei era distanţa aceea care desparte posibilulŭ de realŭ. Unulŭ e Richard, care privea la mumă-sa; elŭ sĕ lăsa a fi condusŭ de inima sa. Celalaltŭ era Valentinŭ, care îşĭ păscea ochii în odaia contelui; acesta slugia minţii sale; sufletulŭ unuia iubia cu tótă ardórea, alŭ celuialaltŭ însĕ era rece; unulŭ era onestŭ aşa că mai bucurosŭ ar fi muritŭ de fóme, decâtŭ sĕ se cugete la unŭ câştigŭ neonestŭ, celalaltŭ era însĕ lacomŭ, — înghiţa cu ochii comorile contelui. De-altmintrelea amêndoi erau înzestraţĭ dela natură cu frumóse însuşirĭ spirituale, amêndoi erau ómenĭ tinerĭ, cărora numai crescerea recerută li-a lipsitŭ pentru de a deveni nisce bărbaţĭ escelenţi. Dér la nascerea lorŭ a fostŭ de faţă miseria; acésta i-a legănatŭ şi i-a silitŭ, ca devenindŭ în putere sĕ-şĭ agonisescă pânea din ródele muncei obositóre.

Fraţii se aflau aşa-déră faţă în faţă dér privirile lorŭ nicĭ-odată nu li-s'au întêlnitŭ. Cu grumazulŭ întinsŭ înainte, cu ochii ţintă şi cu buzele pe jumĕtate deschise, şoptia Valentinŭ:

„Oh! măcarŭ o parte din acea comóră de-ar fi a mea şi eu credŭ, că cu mintea mea aşĭ sĕvêrşi marĭ lucrurĭ, de cumva este adevĕratŭ aceea, ce de atâtea orĭ amŭ auditŭ povestindu-se, că adecă în Parisŭ omulŭ cu isteţime şi perseveranţă, se póte îmbogăţi fórte uşorŭ şi numai începutulŭ sĕ-lŭ poţĭ face şi sĕ fi curagiosŭ.... Dér eu nu amŭ nimicŭ, nu am cu ce sĕ începŭ...... Ah! îndată va trece timpulŭ dejunului, vorŭ veni zidarii şi eu érăşĭ trebue sĕ carŭ la varŭ..... Etă! colo înaintea mea comóra! Óre sĕ cercŭ pe contele Lostranges şi sĕ-i descoperŭ cugetele mele, sĕ-i spunŭ ce planurĭ minunate fierbŭ în creerii mei şi numai nu am cu ce sĕ începŭ sĕ lucrezŭ pentru realisarea lorŭ. O! prostulŭ de mine, — elŭ nu m'ar primi, m'ar socoti că 'sŭ nebunŭ.... Numai sĕ vrêŭ, ar fi lucru uşorŭ de a mĕ coborî pe ca-

22 Octomvre. Horanszky (Apponyist) a criticatŭ fórte aspru procederea ministrului de justiţiá, căruia i-a imputatŭ, că afară de centralisarea tablelorŭ regescĭ, n'a făcutŭ nimicŭ şi că face numai pe intrigantulŭ între guvernŭ şi partida guvernului. Ministrulŭ Szilagyi respinse atacurile lui Horanszky, amintindŭ o convorbire privată între elŭ şi Horanszhy de pe timpulŭ, când Szilagyi a eşitŭ din oposiţiunea moderată. Horanszky sĕ fi declaratŭ atuncĭ, că sub anumite condiţiunĭ, ar merge cu Szilagyi. Aceste descoperirĭ au datŭ ansă la afacerea, care precum vĕḑurămŭ, s'a aplanatŭ în modŭ pacĭnicŭ.

— Ḑiarulŭ „*Italia*" anunţă, că în cercurile oficiale italiane se consideră ca fórte probabilă sosirea la Palermo a unei **flotile francese**, care s'ar duce sĕ salute pe regele *Umberto*, când va înaugura esposiţia. „Ideia de a trimite o escadră francesă, ca sĕ salute pe rege, ḑice „*Italia*", nu datézá, după cum se spune într'o scrisóre a unei persóne în stare de a fi bine informată, decâtŭ de câteva ḑile. Ea s'a agitatŭ în sinulŭ ministeriului francesŭ Dumineca la 11 Octomvre şi a fostŭ votată în unanimitate de miniştri, subordonându-şĭ hotărîrea avisului şefului Statului. Pănă aḑĭ nu se cunósce încă decisiunea d-lui Carnot; pare însă neîndoiosŭ, că proiectulŭ va avé şi aprobarea d-sale.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (27) Octomvre.

Directorulŭ nostru, d-lŭ *Aurel Mureşianu* s'a reîntorsŭ erĭ din călĕtoria sa.

* * *

Uniunea monetară Latină. Ḑiarele din Parisŭ anunţă, că la 31 Decemvre 1891 Franţa va denunţa tractatulŭ uniunei monetare latine şi nu va mai consimţi la prelungirea lui. Prin ḑisulŭ tractatŭ se stipulézá, că la expirarea sa fiecare parte contractantă va relua partea sa de monetă de argintŭ strecurată la celelalte, spre a o plăti în monetă de aurŭ. După calculele cele mai probabile vre-o jumĕtate miliard de argintŭ va fi schimbatŭ în aurŭ de statele uniunei monetare în proporţiile următóre; Italia 210 milióne; Balgia 180 milióne; Grecia şi Elveţia 110 milióne.

* * *

„Petru Maiorŭ", societatea de lectură a tinerimei române din Budapesta, s'a constituitŭ pentru anulŭ şcolarŭ 1891—92 astfeliu: In comitetŭ: preşedinte George Morariu stud. medic; vice-preş: Alesandru Mihuţa stud. fil; secretarŭ: Elie Cristea stud. fil; casarŭ: Ioanŭ Petroviciu stud. fil; controlorŭ: Ioanŭ Rednicŭ stud med; notarĭ: Georgiu Davidŭ stud. fil. Ambrosiu Boitorŭ stud. med; bibliotecarŭ: Mihailŭ Ciuta stud. jur; economŭ: Petru Penţa stud. jur. In comisiunea literară s'au alesŭ: Alesandru Mihuţa, Florianŭ Munteanŭ, Atanasiu Brădeanŭ, Valeriu Oniţiu, Eugenŭ Marinescu, Ioanŭ Baptistŭ Boiu şi Georgiu Davidŭ. De redactorŭ la fóia „Rosa cu ghimpĭ" s'a elesŭ Aureliu Trifu, ér de colaboratorĭ: Alesandru Străvoiu stud. jur. şi Antoniu Puşcariu st. tehnicŭ.

* * *

La tergulŭ de vite de la Constanţa, au intratŭ 1347 berbecĭ, carĭ s'au exportatŭ pentru Constantinopolŭ.

* * *

Vinicultura în România. Ministrulŭ agriculturei, comerciului, industriei şi domenielorŭ, din România, a decisŭ a împărţi unŭ numĕrŭ de 80.201 viţe americane cultivătorilorŭ de vii din diferite regiunĭ ale ţĕrii. Tóte viţele cu rădĕcinĭ se vorŭ libera proprietarilorŭ în tómna anului curentŭ.

* * *

Esposiţiă regnicolară orĭ universală? Contele Zichy Ienŏ, dela care a emanatŭ ideia arangiării unei esposiţiunĭ universale cu ocasiunea serbărilorŭ milenare, a scrisŭ o broşură, în care pledésă pentru arangiarea esposiţiei universale, în contra hotărîrei camerei industriale, care scimŭ că e pe lângă arangiarea numai a unei esposiţiunĭ regnicolare.

* * *

Tergulŭ de rimătorĭ dela Turnu-Severinŭ. Preţurile se menţinŭ fermŭ la 88—90 banĭ chilogramulŭ cu operaţiunĭ mai multŭ pentru interiorulŭ ţĕrei. Rimătorii intraţĭ în têrgŭ pănă la 28 Septemvre, atingŭ cifra de 4387. Din aceştia 1916 s'au vêndutŭ în interiorulŭ ţĕrii, 405 s'au exportatŭ în Austro-Ungaria ér 2066 au rĕmasŭ în selaşe. Sănĕtatea vitelorŭ este escelentă.

* * *

Compania de navigaţiune rusă Gagarinŭ. Ḑiarulŭ „Revue de l'Orient" arată că prinţulŭ Gagarin a plecatŭ la Belgradŭ spre a se înţelege cu guvernulŭ sêrbŭ asupra întinderei operaţiunilorŭ acestei companii în Sêrbia. Numitulŭ ḑiarŭ adaogă, că prinţulŭ Gagarinŭ se va duce la Bucurescĭ pentru acelaşĭ scopŭ în ce privesce porturile române.

* * *

Societatea rom. cat. de binefacere din locŭ, va arangia la 31 Oct. n. în sala otelului „Central Nr. 1" o serată musicală împreunată cu dansŭ. Venitulŭ e destinatŭ pentru ajutorarea copiilorŭ sĕracĭ.

Congresulŭ naţional-bisericescŭ.

In *In şedinţa VII*, ţinută la 8/20 Octomvre, deputatulŭ Parteniu Cosma propune, că tóte afacerile fundaţiunei Gozsdu sĕ se transpună unei comisiunĭ instituite specialŭ pentru esaminarea afacerilorŭ numitei fundaţiunĭ. Propunerea se primesce şi în comisiunea specială pentru afacerile fundaţiunei Gozsdu se alegŭ deputaţii: Ioanŭ Petricŭ, Ioanŭ Lenger, Gerasimŭ Candrea, Augustinŭ Hamsea, Ioanŭ Poppŭ, Aurelŭ Suciu, Mihaiu Popoviciu, Coriolanŭ Bredicеanu, Iuliu Novacŭ.

Urmézá la ordinea ḑilei raportulŭ comisiunei speciale instituită în afacerea propunerei făcută din partea I. Pr. Sale D-lui archiepiscopŭ şi metropolitŭ, ca adecă, începêndŭ cu anulŭ nou 1892 după calendariulŭ nou, respective cu 20 Decemvre 1891 cal. vechiu, sĕ se întroduca în întréga administraţiune bisericéscă a metropoliei gr. or. usulŭ calendariului nou, rĕmânêndŭ neatinsŭ usulŭ calendariului vechiu în cele tipărite rituale.

Inainte de a se refera în meritulŭ acestei propunerĭ, Inaltprésânţia Sa vine a'şĭ espune de nou motivele, carĭ l'au îndemnatŭ a-şĭ face propunerea, motive purcese din cea mai curată intenţiune şi sinceră dorinţă de a înlesnì mersulŭ administrării bisericescĭ; de vreme ce însĕ în decursulŭ desbaterilorŭ decurse în sînulŭ comisiunei, s'a convinsŭ, că faţá de însemnata schimbare a usului vechiu din unele părţĭ se dă espresiune unorŭ îngrijirĭ şi temerĭ, întonândŭ din nou, că schimbarea propusă avea sĕ privéscă numai afacerile administrative, dér nu şi cele tipice-rituale, în lipsa sprigi-nului aşteptatŭ dechiară, că 'şĭ retrage propunerea.

Comisiunea organisătóre, esaminândŭ proiectulŭ de regulamentŭ pentru procedura la alegerea deputaţilorŭ pentru congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ, raportézá, că acelŭ proiectŭ l'a întregitŭ cu mai multe disposiţiunĭ esenţiale, carĭ după vederile comisiunei nu potŭ lipsi din unŭ regulamentŭ, carele după esperienţe de 20 de anĭ este menitŭ sĕ întroducă ordine perfectă şi uniformitate în alegerile pentru deputaţii congresualĭ.

Germanii şi „Societatea de maghiarisare".

Era de prevĕḑutŭ, că societatea de curêndŭ înfiinţată în Budapesta pentru maghiarisarea capitalei, „Magyar-Egyesület" — va fi întimpinată din partea Germanilorŭ cu unŭ resêmţĕmêntŭ demnŭ de fanatismulŭ maghiarŭ. Astfelŭ „Allgemeine Zeitung" din München, indignată de scopurile nesocotite ale acestei societăţĭ, sub titlulŭ „Eine magyarische Patriotenliga" scrie între altele:

Cum îndrăznescŭ fanaticii Maghiarĭ sĕ maghiariseze Budapesta? Pentru ce sĕ fiă agrăiţĭ chelnerii germanĭ, ómenĭ cinstiţĭ, numai în limba ungurésca, de ce se hotăresce ca în tóte prăvăliile sĕ têrguimŭ pe unguresce şi sĕ nu întrămŭ în prăvăliile cu firme germane? Petiţiunea adresată Majestăţii Sale în afacerea teatrului germanŭ e numai unŭ pretextŭ, la care se provócă Ungurii numai pentru ca sĕ „justifice" (?) alcătuirea numitei societăţĭ, — causa adevĕrată însĕ zace mai adêncŭ ascunsă în scopurile ei, materia esplosivă a fostŭ deja de multŭ adunată şi petiţia în afacerea teatrului germanŭ numai a aprins-o de a esplodatŭ. Şi în contra cui e îndreptatŭ acestŭ rĕsboiu? Naturalŭ, că în contra Germanilorŭ din Budapesta, căcĭ totŭ mai suntŭ 120.000 de suflete în capitala Ungariei. Nu e destulŭ, că s'au pusŭ sĕ maghiariseze grabnicŭ şcólele, funcţiunile publice, ci se slujescŭ acuma de celŭ mai drasticŭ mijlocŭ de maghiarisare, alcătuindŭ „liga patriotică" aşa numită „Magyar-Egyesület". Cine au iniţiatŭ acéstă mişcare? Nisce journaliştĭ şi advacaţĭ de origine germaná, jidană şi daneză, carĭ pórtă în frunte marca de renegaţĭ şi suntŭ obiectulŭ de dispreţŭ alŭ Germanilorŭ amărîţĭ, apoi li urmézá ómenii lacomĭ de avere, miopii, fricoşii, şi speculanţii, la carĭ se mai asociază şi individĭ de o posiţiune mai înaltă. Acestŭ morbŭ detestabilŭ se vede câtŭ de rĕspânditŭ este elŭ în capitala Ungariei, din chiar motivulŭ, că s'au insinuatŭ ca membri: preoţĭ, profesorĭ universitarĭ, judecătorĭ şi alţii, carĭ infectaţĭ de acestŭ morbŭ epidemicŭ, împingŭ ţéra pe unŭ povĕrnişŭ fórte primejdiosŭ....

Afacerea demonstraţiunilorŭ dela Fiume.

In şedinţa dela 23 Octomvre a dietei ungară, ministrulŭ-preşedinte, cotele Iuliu Szapary, a rĕspunsŭ interpelărilorŭ ce 'i le-au adresatŭ deputaţii Ugron şi Horanszky în causa demonstraţiunilorŭ dela Fiume.

Mai întâi ministrulŭ-preşedinte arată, că n'a pututŭ sĕ rĕspundă pănă acum din causă, că comisiunea mixtă însârcinată cu cercetarea lucrului abia în 25 Augustŭ şi-a terminatŭ afecerile, când dieta era disolvată.

Acéstă comisiune, care şi-a începutŭ lucrările la 6 Augustŭ, a ascultatŭ cu totulŭ 151 de martorĭ. Din actele investigaţiunei apare, că în decursulŭ ḑilelorŭ de 23 şi 24 Iunie, când cu de-

---

nalŭ şi de a-mĭ lua din odaiă atâta, câtŭ mi-ar fi de lipsă pentru ca sĕ-mĭ cercŭ noroculŭ în Parisŭ. Dér acéstă faptă s'ar numi furtŭ şi pentru comiterea lui m'ar lua la góna... Ei, dér suntŭ sute de modurĭ de scăpare. Aşĭ fugi în Parisŭ şi acolo mi-aşí schimba numele..... O, de mi-ar succede!.... Étă; colo vĕdŭ ceva strălucitorŭ, pare mí-se e diamantŭ. Elŭ sĕ fiă fórte preţiosŭ. Numai décă aşĭ avé curagiu.

Astfelŭ de cugete umblau prin creerii lui Valentinŭ, şi aceste cugete pentru elŭ nu erau nouĕ, ele de multŭ îi suntŭ înrădĕcinate în inimă, aşa că acum nicĭ nu se mai înfiora de ele.

Pĕtrunsŭ de durere se uita Richard, răḑimându-şĭ capulŭ pe mânĭ, la mumă-sa care lucra fără încetare. „Ah, îşĭ ḑicea tînĕrulŭ — de sigurŭ trebue sĕ fiă şi o altá viéţă, care va rĕsplăti suferinţele de aicĭ, din acéstă lume. Nisce fiinţe precum e mama mea, carĭ aicĭ în viéţa acésta suntŭ împovărate cu mai multe suferinţe, decâtŭ ca sĕ le pótă suporta, suntŭ doveḑĭ vii şi nerĕsturnabile ale vieţii viitóre! Cine ar cuteza ca sĕ crédă, că o viéţă plină de suferinţe, pe cum e viéţa mamei mele, nu-şĭ va căpĕta în vecĭ rĕsplata. Dumneḑeu e dreptŭ şi nu-şĭ va uita a trimite binecuvêntarea sa asupra mamei mele. Dér óre mie, da-mĭ va viéţa acésta atâta rĕsplată, câtă aşĭ merita pentru suferinţele mele.

Nu, asta numai în cealaltă lume o potŭ aştepta... Étă, în etate de 18 anĭ sunt aruncatŭ între aceia, pe carĭ lumea cultă îi despreţuesce; suntŭ sclavŭ, jucăria domnilorŭ, trăescŭ numai ca sĕ potŭ câştiga câteva centime pe séma mea şi a mamei mele, neputêndŭ spera o sórte mai bună dela viitorŭ. Dér atâta nu-i destulŭ, viéţa mĭ-o face mai grea de suportatŭ şi împrejurarea, că în inima mea s'a furişatŭ amorulŭ, care acum este aşa de înrădĕcinatŭ, încâtŭ acum constitue o parte din viéţa mea. Acésta-i apoi adevĕrata suferinţă!... Sĕrmana mamă, ea nicĭ nu cugetă, ce chinurĭ mĕ muncescŭ pe mine. Ea nu scie, că într'o sérá, când am mersŭ la biserică, ca sĕ-mĭ aflu acolo linişte sufletéscă, am întêlnitŭ o fată tînĕră, modestă şi frumósă, la privirea căreia mi-s'a opritŭ încă şi ruga, ce-o îndreptamŭ către Dumneḑeu. Am vĕḑut'o, am iubit'o şi încă cu atâta ardóre, încâtŭ tu, buna mea mamă, ai puté fi jalusă de amorulŭ fiiului tĕu".

Astfelŭ se cugeta şi vorbea în sine Richard, dér mamă-sa, Marta, scia, că fiiulŭ ei iubesce, a cetitŭ acestŭ lucru din strălucirea ochilorŭ, din vorbirea, din tonulŭ şi din tótă purtarea lui. Este ceva, ce e mai agerŭ ca privirea vulturului, mai pĕtrunḑĕtorŭ ca întrebarea judecătorului, — şi acesta e ochiulŭ mamei.

Tocmai bătŭ orologiulŭ şi muncitorii trebuiau sĕ se apuce de lucru. Marta se uitá în susŭ şi pe acoperişŭ observà pe Richard. Acesta trecŭ pe acoperisŭ spre aripa ceealaltă a edificiului, ca sĕ schimbe câte-va cuvinte cu mamă-sa. Valentinŭ numai acuma îlŭ observà.

— „Şi tu estĭ aicĭ frate?" îlŭ întrebà Valentinŭ.

— „Da, şedŭ aicĭ şi fantasezŭ".

Amêndoi schimbară câteva vorbe cu mama lorŭ apoi s'au dusŭ sĕ-şĭ vadă de lucru.

Mama tinerilorŭ muncitorĭ, vĕduva Marta, era o femeiă cinstită; la prima vedere putea omulŭ ceti de pe faţa ei onestitatea şi bunătatea. La casa contelui, unde umbla adese-orĭ la lucru, era iubită şi preţuită. Ea era săracă, ce-i dreptŭ, dér îmbrăcămitea ei era totdéuna curată. Curăţenia e unicul lux alŭ miseriei.

La casa contelui Lostranges aḑĭ se făcea pregătirĭ pentru o mare festivitate. Se arangiase o serată cu dansŭ în onórea tinerei contese Eva, care pe timpulŭ acesta petrecea la ţérá pe la rudeniile sale şi aḑĭ avea sĕ se re'ntórcă pentru a-şĭ serba a 16-a aniversare a nascere isale.

La améḑŭ lucrătorii s'au coborîtŭ pentru ca sĕ mănânce. Valentin însĕ, atrasŭ de o putere neînvingibilă, rĕmase la loculŭ sĕu, luându-şĭ acolo améḑa sa scurtă şi simplă, apoi éráşĭ s'a lăsatŭ dusŭ în gândirile sale pĕcătóse. Póte că a sositŭ minutulŭ sĕvîrşirei negrului propusŭ, căcĭ îşĭ ḑise suspinândŭ: „O, măcarŭ de nu ar fi aicĭ mamă-mea."

In minutulŭ acesta auḑi glasulŭ mamei sale, care întrebà:

— „Aicĭ eştĭ, Valentine?"

— „Da, mamă, rĕspunse tînĕrulŭ confusŭ.

— „Valentine", continuà Marta, mĕ simtŭ cam rĕu, voiu lăsa lucrulŭ într'atâta şi mĕ voiu duce acasă ca sĕ mĕ odihnescŭ puţinŭ; — nu vĕdŭ pe frate-tĕu, spune-i şi lui că am mersŭ acasă.

(Va urma.)

monstraţiile, miliţia s'a făcutŭ culpabilă cu următórele puncte: a spartŭ frontulŭ ordonatŭ de poliţiă; în grupurĭ mai marĭ şi mai micĭ ostaşii au umblatŭ pe strade strigândŭ „Jivio“ şi faţă cu strigătele de „eviva“ şi de „éljen“, ei sbierau si mai tare; singuraticĭ ostaşĭ au strigatŭ: Trăéscă Fiume alŭ nostru, pămêntŭ croatŭ; singuraticĭ ostaşĭ şi subofiçerĭ au înjuratŭ şi insultatŭ pe cetăţenii din Fiume; unŭ hornistŭ a voitŭ sĕ împedece arestarea unui studentŭ din patrea poliţiei.

Actele privitóre la investigarea acestorŭ lucrurĭ, s'au trimisŭ ministrului de rĕsboiu care pe cale oficială i-a făcutŭ cunoscutŭ ministrului-preşedinte Szapary. cumcă ostaşii şi subofiçerii, carĭ au luatŭ parte la aceste delicte, au fostŭ pedepsiţĭ în sensulŭ regulamentelorŭ militare. Declaraţiunea căpitanului Uselac, care după cum însu-şĭ a recunoscutŭ, a ȡisŭ cu ocasiunea aceea: „De-altmintrelea ordinea si liniştea nu se va puté restabili, până când nu veţĭ împuşca seriosŭ în acéstă neastêmpĕrată mulţime“, a fostŭ declarată ca necorectă din partea ministrului comunŭ de rĕsboiu şi astfelŭ atâtŭ pentru acéstă declaraţiune a sa câtŭ şi din causă, că s'a amestecatŭ în trebile poliţiei, a *fostŭ desaprobatŭ* şi acéstă desaprobare s'a făcutŭ cunoscută pe calea obicĭnuită. (Aprobărĭ în drépta. Mişcărĭ în stânga şi stânga estremă). Mai departe comandeĭ regimentului 'i s'a imputatŭ în formă de acusă, că pentru ce a lăsatŭ sĕ cânte musica militară pe séma unei societăţĭ cu caracterŭ atâtŭ de politicŭ, în care, după cum se ȡice, rolulŭ conducĕtorŭ îlŭ pórtă elemente ultraiste de-ale naţionalităţilorŭ. Acéstă procedere a comandei regimentului a fostŭ declarată din partea ministrului de rĕsboiu ca nepotrivită cu regimentele în vigóre şi acésta 'i s'a făcutŭ în modŭ oficialŭ şi tot-odată s'a făcutŭ din partea ministrului de rĕsboiu obiecţiunea, că comanda regimentului n'a fostŭ cu destulă atenţiune asupra raporturilorŭ sociale din Fiume şi n'a luatŭ înainte dispoşiţiunile de lipsă pentru a încunjura astfelŭ de afacerĭ. (Aprobărĭ în drépta. Mişcărĭ în stânga şi stânga eştremă.)

După aceea, ministrulu a rĕspunsŭ la interpelarea lui Horanszky privitóre la manifestaţiile făcute la mormêntulŭ lui Jellacicĭ în Novidvor. Despre acésta şi despre vehementele atacurĭ, cu carĭ a fostŭ întimpinatŭ din partea oposiţiei acestŭ rĕspunsŭ alŭ lui Szapary, vomŭ raporta în numerii viitorĭ.

Situaţiunea politică.

ȡiarulŭ „Kreuzzeitung“ a primitŭ o scrisóre din Londra în care sunt indicaţiunĭ remarcabile asupra *disposiţiei politice* ale *cercurilorŭ de acolo.* In Londra se crede în *posibilitatea unui rĕsboiu europeanŭ,* ȡicêndu-se, că fómetea din Rusia ar accelera intenţiunile cabinetului din Petersburg, pentru ca sĕ se preîntimpine neliniştirĭ interne eventuale.

Corespondentulŭ anunţă, că dênsulŭ a făcutŭ acum de curêndŭ în clubulŭ sĕu cunoscinţă cu unŭ oficerŭ rusŭ de casacĭ din Caucasŭ, care petrece în Londra. Acesta îi povesti, că în cercurile militare rusescĭ se vorbesce despre unŭ rĕsboiu apropiatŭ, şi de acea se iau mĕsurĭ corĕspunȡĕtóre mai cu sémă la *graniţa română.* Elŭ a călĕtoritŭ acum de curêndŭ pe acolo, precum şi pe la graniţa galiţiană, unde deja se afla sute de mii de trupe în barace de lemnŭ în hibernacule.

Se intenţionéză de a se face unŭ felŭ de *confiniĭ militare,* ca odiniórĭ în Austria. La întrebarea corespondentului, că óre ce atitudine vorŭ avé *Românii* la o trecere peste graniţă rĕspunse oficerulŭ: „*Ei ne vorŭ primi cu braţele deschise.*“

Oficerulŭ de casacĭ ȡise mai departe, că *atacului rusescŭ* va fi de-odată *pe trei puncte*: din Caucasŭ spre *Erzerum,* prin România, Sêrbia şi Bulgaria pe uscatŭ asupra *Constantinopolului* şi pe mare asupra *Dardanelelorŭ.* Pentru ca sĕ se mascheze acestŭ planŭ, probabilŭ că se vorŭ face *marĭ demonstraţiunĭ* de-a-lungulŭ *graniţeĭ austriace.* Flota voluntarilorŭ va opera în linişte pe Dunare, pe lângă cóstele Bulgariei. Sultanulŭ este deja pregătitŭ la tóte; paşiĭ turcescĭ deja precumpănescŭ strămutarea reşedinţei curţii împărătescĭ la *Damascŭ.* Despre observarea acésta din urmă asupra situaţiei Turciei, nu se scie că este pasĕrea oficerului de casacĭ sĕu aceea a cercurilorŭ politice din Londra.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Cluşiu, 24 Octomvre n. 1891.

Onorată Redacţiune! La înterpelarea privitóre la fondulŭ docenţilorŭ tractualĭ din tractulŭ Cluşului, ce mi-o face corespondentele „unŭ învĕţătorŭ“, în Nr. 226 alŭ „Gazetei“, ţinŭ de a mea datorinţă a rĕspunde în următórele:

Fondulŭ din cestiune s'a administratŭ mai 'nainte, şi e dreptŭ, că se administréză şi acum din încredinţare mai înaltă, prin protopopulŭ tractualŭ. Despre starea fondului acestuia s'au aşternutŭ în totŭ anulŭ raţiunĭ esacte. Pentru anulŭ trecutŭ 1890, raţiunile aşcernute de mine şi aprobate întoomai în conferenţa învĕţătorilorŭ dela 9 Aprilie 1890, la carea sigurŭ va fi participatŭ şi d-lŭ „unŭ învĕţătorŭ“, ca de ordine după acea s'au înaintatŭ mai departe la suprarevisiune. Averea întrégă a fondului s'a dovedítŭ că constă din 321 fl. 17 cr. v. a. adecă: 150 fl. în 3 acţiunĭ de ale „Economului“ cu Nri. 748, 749 şi 584 din 1887; 103 fl. 41 cr. depunere la „Economulŭ“ cu libelulŭ Nr. 112 din 1888; 40 fl. împrumutaţĭ învĕţătorului din Sân-Mihaiulŭ-ung., Simeonŭ Lariu cu 4 fl. interese de 10% restante pe 1890 şi 18 fl. împrumutaţĭ la învĕţătorulŭ din Cluşiu Iacob Mureşianŭ cu interesele de 8% pe 4 anĭ din urmă restante în sumă de 5 fl. 76 cr. Totalŭ 321 fl. 17 cr. In spese de manipulaţiune nu s'a computatŭ nicĭ unŭ crucerŭ. Banĭ gata aşişderea nicĭ unŭ crucerŭ, toţĭ fiindŭ elocaţĭ spre fructificare.

Insemnŭ acum, că preoţimea eparchială şi sinodulŭ sĕu de tómnă din 13 Noemvre 1890, a fostŭ adusŭ hotărîrea, sĕ se unéscă fondulŭ docenţilorŭ cu fondulŭ cultului tractualŭ din motivŭ, că tóte venitele anualĭ ale acestui din urmă fondŭ şi aşa din anŭ în anŭ se folosescŭ esclusivŭ spre ajutorare la salariele docentalĭ în sumă de 220 fl. v. a. şi că ar fi dreptŭ şi convenabilŭ, ca astfelŭ şi acelŭ fondŭ sĕ contribue la promovarea intereselorŭ nóstre culturalĭ. Prea Veneratulŭ Ordinariatŭ Metropolitanŭ, îndurându-se a primi în principiu acelŭ conclusŭ, a rescrisŭ sub Nr. 4304 din 1890 sĕ se asculte în acésta afacere şi învĕţătorii. Conferinţa învĕţătoréscă din 9 Aprilie 1891 cu majoritate de voturĭ, la insistenţa şi propunerea lui Iacob Mureşianŭ, preşedintele reuniunei comitatense a învĕţătorilorŭ din comitatulŭ Coşocnei, aflându-se şi o propunere contrariă, a cerutŭ însĕ transpunerea fondului din administrarea pe viitorŭ a reuniunei numite comitatense. La care, suşternêndu-se protocolulŭ, Prea Veneratulŭ Ordinariatŭ, din împrejurarea, că „unŭ învĕţătorŭ“ falsŭ o imputá „timidităţii mele“, a ordinatŭ sub Nr. 1770 din 1891 o ulteriórĕ ascultare a învĕţătorilorŭ în acestŭ obiectŭ. Spre acestŭ scopŭ cu data de 20 Octomvre a. c. Nr. 546 s'aŭ şi convocatŭ din nou o conferinţă a învĕţătorilorŭ tractualĭ. Acum judece însuşĭ corespondentele, care pretinde a fi iniţiatŭ în tóte secretele oficióse, câtŭ dreptŭ are, când ascriendu-mĭ falsŭ unele fapte şi împregiurărĭ, cércă cu scopŭ tendenţiosŭ a mĕ înegri în opiniunea publică.

ȡice, că în interesulŭ „disciplinei“(?) şi în numele „învĕţătorilorŭ,“ (?) îşĭ face interpelarea sa, mai arată şi că în mânile mele fondulŭ e „mai puţinŭ asiguratŭ, ca orĭ unde“. Au arĕtatŭ, că totŭ fondulŭ e elocatŭ spre fructificare; ce dér am periclitatŭ eu din averea fondului? Dér durerea, ce-lŭ amăresce pe „unŭ învĕţătorŭ,“ sĕ mĕ ierte pentru sinceritatea în care î-o spunŭ, este făţărită. Lui nu-i pasă de sórtea şi siguritatea fondului, ci vrêndŭ cu orĭ ce preţŭ a dispune de fondŭ, cere a se transpune în administrarea reuniunei comitatense. Intrebŭ pe „unŭ învĕţătorŭ“, că i-se pare d-sale mai sigură administrarea fondului la reuniunea lăudată, fără orĭ ce inspecţiune din partea eclesiastică, mai alesŭ după ce însu-şĭ preşedintele acelei reuniunĭ e datorŭ la fondŭ şi nu plătesce?

Décă Prea Ven. Ordinariatŭ, căcĭ nu atârnă dela mine, ar decreta acum transpunerea, cu acésta m'ar uşura numai de o sarcină şi rĕspunȡĕtate. Transpunerea mi-ar fi fórte uşóră. Nu aşĭ avé sĕ cerŭ împrumutŭ nicĭ unŭ crucerŭ spre acoperirea deficitului, nicĭ dela dlŭ „unŭ învĕţătorŭ“, nicĭ dela alţii.

Ér spre încheiere i-aşĭ sfătui 'dlui „unŭ învĕţătorŭ, ca scriindŭ“ ceva în publicŭ, sĕ o facă cu éptă cunoscinţa de causă şi obiectivŭ, ér nu sĕ se servéscă chiar şi faţă de unŭ superiorŭ alŭ sĕu de neadevĕrŭ.*)

Ioanŭ Laslo.
protopopulŭ Cluşiului.

Convocare.

la adunarea generală a reuniunei învĕţătorescĭ gr. cat. „Mariana“, ce se va ţiné în Năsĕudŭ la 5 Noemvre 1891 st. n. la 8 óre a. m.

Programa:

1) Deschiderea şedinţei prin preşedinte.
2) Publicarea statutului aprobatŭ alŭ reuniunei.
3) Alegerea comisiunei pentru înscrierea de membri şi critisarea tractatelorŭ practice.
4) „Epurele“, tractatŭ practicŭ din învĕţămêntulŭ intuitivŭ în cl. II-a prin Ioanŭ Mureşanŭ, învĕţătorŭ.
5) Bucata de cetire „Liliaculŭ“ din Leg. de Petri în cl. III-a, tractatŭ cu privire la înţelesŭ prin Andronu Petri învĕţ.
6) „Despre coregerea ocupaţiunilorŭ şcolarilorŭ“, temă de discusiune prin Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ.
7) „Despre esamenele publice“ prin Clement Grivase.
8) „Cum sĕ-şĭ câştige învĕţătorulŭ iubirea şcolarilorŭ sĕi,“ tractatŭ teoreticŭ prin Demian Nichiti.
9) „Memoria şi cultivarea ei“, tractatŭ teoreticŭ prin George Todoranŭ.
10) Organisarea reuniunilorŭ filialĭ.
11) Pertractarea propunerilorŭ.
12) Alegerea amploiaţilorŭ şi comitetului reuniunei în sensulŭ statutelorŭ.

Inainte de deschiderea şedinţei, se va servi s. liturgiă în biserica gr. cat. din locŭ.

Dela Presidiulŭ reuniunei înv. gr. cat. „Mariana“.

Năsĕudŭ, 12 Octomvre 1891.

Ioanŭ Jarda. viceprešedinte. **Clementŭ Grivase.** secretarŭ.

Telegramele „Gaz. Trans.“.

(Serviciulŭ biuroului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 26 Octomvre: Afacerea Szilagyi şi Horanszky s'a resolvatŭ, prin aceea, că representanţii din ambele părţĭ au declaratŭ, că în vorbirea ministrului Szilagyi nu a fostŭ nicĭ o vătămare personală.

Viena, 26 Octomvre. Starea sănătăţii archiducesei Margareta s'a amelioratŭ întru câtva.

Sigmaringen, 26 Octomvre. Regele României a sositŭ la Neuwied, de unde va pleca astăȡĭ la Potsdam.

*) Noi credemŭ, că astfelŭ de neplăcerĭ s'ar puté delătura uşorŭ, décă li-s'ar da învĕţătorilorŭ posibilitatea, de-a fi tot-deuna în curentŭ cu starea fondului lorŭ. Ar fi bine a se face acésta şi pentru a mai incorda interesulŭ şi zelulŭ învĕţătorilorŭ, carĭ au sĕ contribue şi se lucreze încă multŭ pentru sporirea fondului, décă vréu ca acesta sĕ corĕspundă scopului, pentru care e menitŭ.
Red.

NECROLOGŬ. **Henriette Popovicĭ-Barcianu n. Wieser,** soţia dlui Aurelŭ Popovicĭ-Barcianu, prim-comptabilŭ alŭ institutului de creditŭ „Ardeleana“ în Orăştiă, a reposatŭ la 24 Octomvre n. c. lăsândŭ în urma sa trei copii minorenĭ.

Fiă-ĭ ţĕrîna uşóră!

DIVERSE.

Producţiunea aurului. ȡiarulŭ „American Almanach“ estiméză producţiunea anuală a aurului la 97.761.000 dolarĭ (508,340.000 francĭ.) Statele cele mai bogate în producţiunea aurului suntŭ: Statele-unite din America de nordŭ, carĭ au furnisatŭ în decursulŭ anului curentŭ 49.917 kilog. aurŭ în valóre de 170,851.000 francĭ. Rusia, care a produsŭ 33.740 kilogr. în valóre de 115.272.000 fr. Australia cu 36.626 chilogr. în valóre de 112.093.000 francĭ. China (în Asia) cu 13,542 chilog. în valóre de 4.635.000 fr. Africa de Sudŭ a furnisatŭ aurŭ în valóre de 21 milióne francĭ. Zelanda Nouă în valóre de 20 mil. Chili (republica). 8.196.000 francĭ. Austro-Ungaria în valóre de 6 mil. fr.

Erupţiunĭ în mare. Insula Pantellaria în apropierea căreia, — după cum s'a anunţatŭ, — s'a întêmplatŭ o ridicare a apelorŭ mării, este în marea Mediterană, la 98 chilometri spre sud-vestŭ de Sicilia şi, ca cele mai multe insule de pe acolo, de origine vulcanică. Este alcătuită din lavă de trachyt şi are mai multŭ isvóre calde. In apropierea oraşului Pantellaria se află unŭ lacŭ caldŭ, bogatŭ în acidŭ carbonicŭ şi mai multe peşterĭ şi isvóre din carĭ isbucnescŭ gazurĭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ.

din 27 Octomvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ	„	9 20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.32
Lire turcescĭ	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ	„	9.50	„	9 55
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	121.—	„	122.—
Mărcĭ germane	„	57.20	„	57.80

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 26 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.85
Renta de hârtiă 5%	100 85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115.50
dto argintŭ	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	89.70
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	129.50
Acţiunile băncei austro-ungare	1003.
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	323.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	279.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.31
Mărcĭ 100 împ. germane	57.62½
Londra 10 Livres sterlinge	117.25

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

PUBLICAŢIUNE

Pentru stabilirea consignaţiunei numelorŭ viriliştilorŭ din representanţa comunală orăşenéscă pentru anulŭ 1892, se va ţiné Joi în 29 Octomvre n. c. după amiaȡĭ la 3 óre o şedinţă publică în sala de şedinţe a primăriei, unde fiăcare póte sĕ şĭ ia informaţiunĭ, respective sĕ aducă la cunoscinţă vre-o dorinţă a sa.

Comisiunea pentru conscrierea viriliştilorŭ.
Gustav Schiel,
preşedinte.

691,2—1

PUBLICAŢIUNE

Prin care se aduce la cunoscinţă publică, cumcă pretensiunile încă neîncasate aparţinĕtóre massei concursuale a fostei firme comerciale din Braşovŭ Kovasznai et Keresztesy, precum şi următórele polisse de asigurare pe viéţă, estradate prin societatea de asigurare „Azienda“ şi anume:

1, polissa de asigurare Nr. 14215 estradată pre casulŭ morţii a locuitorurului din Braşovŭ Paul Wolf, plătibilă producĕtorului şi sunătóre preste suma de 300 fl.

2, polissa de asigurare Nr. 46.551 estredată pe casulŭ morţii a locuitorului din Braşovŭ Aronŭ Szöts, plătibilă producĕtorului şi sunătóre peste suma de 500 fl.

3, polissa de asigurare Nr. 47.736, estradată pe casulŭ morţii a locuitórei din Braşovŭ Rebeca Papp născ. Donath plătibilă producĕtorului sunĕtóre peste suma de 500 fl. — în urma conclusului comitetului creditoriilorŭ, sĕ vorŭ vinde în licitaţiunea publică, ce se va ţiné *la 7 Novembre 1891 st. n. după-amédĭ la 3 óre în cancelaria mea din strada lui Hirscher Nr. 7*, celui ce va oferi mai multŭ fiindŭ respectivulŭ obligatŭ a plăti preţulŭ cumpĕrărei numai decâtŭ în banĭ gata.

Licitaţiunea este pentru cumpĕrătorĭ necondiţionatŭ obligătóre, ér faţă de massa concursuală numai dela aprobarea actului de licitaţiune prin comitetulŭ creditoriilorŭ hotărîrea comitetului creditorilorŭ trebue sĕ urmeze în terminŭ de 8 ḑile computate dela ḑiua licitaţiunei, căcĭ la din contră licitaţiunea se va privi de aprobată şi cumpĕrătoriulŭ póte dispune liberŭ asupra pretensiunilor şi polisselorŭ de asigurare cumpĕrate. Décă comitetulŭ creditoriilorŭ în terminulŭ susŭ espusŭ de 8 ḑile nu ar aproba actulŭ licitaţiunei, cumpĕrătorulŭ îşĭ primesce numai decâtŭ dela Curatorele massei concursuale preţulŭ cumpĕrărei ce l'a plătitŭ, şi massa concursuală are liberă disposiţiune asupra pretensiunilorŭ şi polisselorŭ de asigurare, ce a formatŭ obiectulŭ licitaţiunei.

Despre acésta se încunosciinţéză doritorii de a cumpăra cu acea observare, cumcă atâtŭ conspectulŭ pretensiunilorŭ care forméză obiectulŭ licitaţiunei, câtŭ şi susŭ enumĕratele polisse de asigurare pe viéţă, precum şi chitanţele, referitóre la plătirea premiilorŭ de asigurare le potŭ privi în cancelaria subscrisului în fiesce care ḑi după ameaḑŭ dela 3—5 óre. Se observă totodată, cumcă massa concursuală nu primesce asupra sa nicĭ o responsabilitate în privinţa pretensiunilorŭ şi nicĭ în privinţa polisselorŭ de asigurare pe viéţă ce se vorŭ licita.

Braşovŭ în 23 Octomvre 1891.

Simeon Demian.
curatorele massei concursuale.

688,3—1

Szám 3944—1891 tkv. 689,1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatoság közhirré teszi, hogy Zacharie D. Cornea végrehajtatónak Cornea Nechita lui Iuon végrehajtást szenvedö elleni 36 frt. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiroság) területén lévö Illenben fekvö az Illeni 130 sz. tjkben foglalt.

269	hr.	sz.	ingatlan	160	f.
270, 271	„	„	„	120	„
1403	„	„	„	10	„
2142	„	„	„	16	„
2163	„	„	„	2	„
3419	„	„	„	16	„
5006	„	„	„	2	„

az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az *1891 évi November hó 18-ik napján délelött 10 órakor* Illen község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biroságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras, 1891 évi Auguszt hó 17 napján.

A fogarasi kir. járásbiroság mint tkvi hatóság.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.